

Ágyas Jani nem törődik a renddel. A Puskás Öcsi poszter alatt feldőlt székek, üvegszilánkok, ha valaki le akar ülni, akkor majd rendezkedik, cipő meg mindenkin van, télen nem lehet meztláb jönni a kocsmába. Miközben Barna a kiürült sörösüvegről kapargatja a címkét, Ágyas elem tesz két újabb Kőbányait, mélyen ülő szemével a kezeimet lesi, ahogyan a pénztárcámba nyúlok, és a kis, cipzáros zsebből előhalászok négy érmét. Érdektelenül figyeli, ahogyan a pultra teszem a százásokat. Ugyanígy nézi a tévét, a néha kirobbanó verekedéseket vagy nyáron a legyeket. Kiszolgálja a kiskorúakat, inni ad az örökké terhes Pirosnak, még akkor sem szólt semmit, mikor Márk egy vascsövet szorongatva rontott be a kocsmába, és ordibálni kezdett, hogy ha még egyszer a Pirosra nézel, ezzel a rúddal verem ki a fejedből a gondolatokat.

Márkról mindenki tudta, hogy hirtelen haragú. Fogatlan felesége sokaknak keltette magát, de senkinek sem volt gusztusa a nőhöz. Az utcabeli férfiak menekültek előle, ránézni sem mertek, mert állítólag elég csak egy tétova pillantás, és teherbe esik. Ez az undor nem zavarta Pirost, dugdosta a farát a fiatalokhoz meg az öregekhez. Azt hiszem, tisztában volt azzal, hogy hatalmas termete és rákvörös arca miatt Márkon kívül senki sem veszi nőszámba. Bosszúból viselkedett így, impotens férjét idegesítette, aki fiatalságába vágyott vissza, és mivel a férfinak minden éjszaka rá kellett döbennie, hogy már semmi sem olyan, mint annak idején, éjjelente az első tárggyal, ami a keze ügyébe került, összeverte Pirost. Viszont ha elkapta a hév, akkor durva volt, órákon keresztül gyömszölte az asszonyt, a petyhüdt hetek és hónapok elfojtott indulatai az agyába szöktek, elvették az esszét. Ezekből az együttlétekből rendszerint gyerekek születtek, és mivel a férfi pár havonta csak összeszedte magát, Piros szinte mindig állapotos volt.

Ahogyan sokan mások, a délelőttök folyamán Piros is betért Ágyashoz, kikerlte a maga szolid kis körtéjét, sörrel. Aznap megpróbálta lehúzni a felest, de valamiért nem ízlett neki, felkavarta a gyomrát, érezte, ki fog jönni, gyorsan ivott pár kortyot, attól jobb lett egy kicsit, de még mindig furcsállta a dolgot. Kért egy újabb körtét, biztos a piával van valami, évek óta csinálja ezt, eddig minden rendben volt. Szaglászgatta a színtelen folyadékot, a fény felé tartotta, de akárhogyan is figyelte, semmi különöset nem vett észre. Gondolt egyet, és hirtelen, hogy még önmaga is meglepődjön, lehúzta a szeszt. Ugyanaz a gyomorforgató érzés kapta el, de most hiába nyúlt a Kőbányaiért, tudta, nem fog segíteni. Elejtette az üveget, kiszaladt a mosdóba, és kiadta a gyomra tartalmát. Velem te nem baszol ki, Ágyas, velem te nem,

Juhász Tibor* 77

ÁGYAS JANI OTTHONAI

rohant vissza a pulthoz. Piros nem elégedett meg a szavakkal, megkerülte a pultot, és Ágyashoz ment, megfogta a férfi gallérját, ráncigálni kezdte, hogy adja vissza a pénzét, mert nem azt kapta, amit kért. De a férfi meg sem mozdult. Mint aki a semmibe mered, úgy nézett Piros szemébe, a nő megbabonázva bámult rá vissza, szinte csodálattal várta, hogy a füléhez hajoló férfi mit fog sügni. Az asszony elengedte Ágyas gallérját, kitámolygott a pult mögül. Sietősen az ajtó felé lépkedett, és aggódva, mintha attól tartana, hogy követik, vissza-visszatekintgetett. Észre sem vette az időközben belépő Paliékat, akik már csak annyit láttak, hogy Piros kijön a pult mögül, Ágyas meg az ingét igazgatja, ne bassz, ember, szólalt meg Pali, a tata előtt, kérdezte, és a helyiség egyetlen vendégére, a Puskás poszter alatt ülő Barnára mutatott.

A pletykának gyorsan híre kelt, Márk egy fél óra múlva berontott a kocsmába. Ágyasnak arcizma sem rezdült, csak bámulta a dühtől remegő férfit, aki ütésre emelt rozsdás fegyverével állt az ivó közepén. Nem sokkal később Márk leengedte a vasat, körülnézett a teremben, hogy nevet-e valaki, de csak lehajtott fejeket látott. Ahogyan a többiek, én sem mertem ránézni, idegen voltam itt, sokkal hamarabb nekem támadt volna, mindenki kerülte a bajt, meg nem is akarták megbántani, aztán kért egy sört, húzóra megitta, és kiment. Paliék röhögni kezdtek, Ágyas meg csak bámult, talán a falat nézte, vagy meg azon is átlátott.

A művezetőként dolgozó, mosolygós Ágyasban akkor tört el valami, amikor a kislánya beleejtette a hajszárítót a fürdővízbe, és agyon vágta az áram. Ágyas ordított, mint aki fél a székrekedéstől, leverte a csempét, és a mentősöknek támadt, mert nem akarta, hogy elvigyék a gyermekét. Kiszámíthatatlanná vált, a felesége félni kezdett tőle. Hozzányúlt a megtakarított pénzükhöz, néhány hét alatt elitta és bedobálta a játékgépekbe az egészet, hiszen sosem tudhatod, látod, hogy nem tudhatod, ezen a pénzen meg úgysem fog már tanulni senki.

A felesége szó nélkül ment el. Csak egy levelet hagyott maga után, azt írta, hogy még helyre hozhattuk volna, de Ágyas csak legyintett, inkább feldőlt a házat, hátha talál még valahol pénzt. A konyhaszekrényben volt egy kis apró, azt magához vette, és elindult oda, ahonnan jött, a Hangyába, gondolta megpróbálkozik újra a Tornádóval, a múltkor is nyert valamennyit.

Akkoriban nyitott ki újra a Kék Acél. A pultos csendessége félelmet keltett az emberekben, éppen ezért a megadott időre mindig kifizették a hitelüket. Korábbi vadságával együtt hajdani jókedve is eltűnt, közönyössé, rideggé vált. A régi háza még most is megvan, éjszakánként drogosok lakják, a bútorok szétverve, a legnagyobb szoba közepén egy szénfekete kör, a plafonon égésnyomok. Óvszerek, csikkek, üvegszilánkok, a szerteheverő ruhadarabok között talán még Ágyas családjának holmijai is megtalálhatók.

A darabokra tört porcelándíszek és a lemállott vakolat alatt egy fényképre bukkantam. Hárman vannak rajta, középen egy szőke, enyhén szeplős kislány, bal oldalon egy formás vállú, telt mosolyú nő, jobboldalt pedig egy netetű, borotvált arcú férfi, nyakig gombolt ingben, nyakkendőben. Arra gondoltam, hogy elteszem a tárcámba, hátha jó lesz valamire, de végül visszadobtam a többi szemét közé. 79

Megfogom az üvegeket, és visszamegyek Barnához. Résznyire nyitva van a szája, fogai alig vannak, szemei táskásak, lóg rajta a ruha, ha nem ismerném, azt kellene mondanom, hogy egy vénséget látok, akinek még annyi esze sincs, hogy megmondja, hogy hívják. Pedig Ágyas történetét is tőle tudom. Arról nem vagyok meggyőződve, hogy mindig igazat mond, szenilis, és néha kitalál dolgokat, mint most, hogy Feri felakasztotta magát, de Paliék azt sem tudják, mi volt ma reggel, egy értelmes mondatot nem tudnak összerakni, Barna pedig mindig érthetően válaszol a kérdéseimre. Próbáltam ellenőrizni őt. Nem volt könnyű dolgom, hiszen az itteniek szeretik megszépíteni a múltat, nem vallják be a hibáikat, másokat okolnak, akár az Istent is, nem létező személyekre hivatkoznak, a bíróságot, az egészségügyet vagy a rendőrséget teszik meg bűnbaknak. Úgy tűnik, hogy Barna tényleg nem szépít, persze ez még nem jelenti azt, hogy mindenben igazat is mondana. Mindenesetre sokkal nagyobb hitelt tudok adni az ő szavának, mint bárki másénak ezen a hajdani munkástelepen. Még Ágyas volt lakcímével kapcsolatban sem hazudott.

Most gondolkodik. Nem szólok hozzá, figyelem az asztalokat és a székeket, a féltéglát a sarokban. Egy lyukas sparhelt áll az ajtó mellett, egy fémbögre van rajta, mellette pizskavas. Arrébb pár hasáb fa egy nagyméretű, lyukas törülközőn. Aztán a Puskás Öcsi poszter, előtte a feldöntött székek, asztalok, az egyikén pohár. A poszter és a pult mögött a raktár bejárata. A pult után nyílnak a mellékhelyiségek, a fertőtlenítőszeres maró szaga vegyül a szűrős húgszaggal, amit, dacára a vécekbe és a piszoárokba öntött liternyi hipónak, sehogy sem lehet kiűzni onnan. Aztán egy csupasz falrész, rajta barna, fekete, vörös foltok, majd egy újabb poszter, egy rendőrnő tartja a magasba fegyverét, valaki odaírta a papír aljára, hogy én tettem, vigyél el. Az ablak az acélgyár betonfalára néz, a fal felett már csak egyetlen kémény látszik, értelmetlen kitartással a szürke égbolt előtt. Egy légyapapír lóg a lámpabura széléről, ahogy elhaladok alatta, mozogni kezd. Figyelem ezt az ingaszerű mozgást, és várom, hogy Barna belekezdjen egy újabb történetbe.

*A szerző az Emberi Erőforrások Minisztériumának Móricz Zsigmond ösztöndíjasa.